

Groepsdynamiek

Algemene introductie

Een veilige leeromgeving staat –terecht- hoog op de agenda. Vanuit de overheid is het *Actieplan sociale veiligheid op school* ontwikkeld; extra aandacht voor omgangsvormen, normen en waarden, duidelijke grenzen stellen, het invoeren van anti-pestprogramma's, seksuele diversiteit omarmen en discriminatie tegen gaan. In essentie gaat het om het samen creëren van een omgeving waarin iedereen zich prettig voelt, zichzelf kan zijn en durft te presteren. De Respect Education Foundation heeft in dit kader lesmateriaal gemaakt, om met deze thematiek in jouw klas aan de slag te gaan.

Deze lessenreeks van zes lessen gaat over groepsdynamica; hoe maak je van je klas een groep die op een prettige manier met elkaar omgaat? Elke les heeft een korte introductie, tips en valkuilen en een klassikale les, evt. gevolgd door een opdracht. Iedere week doe je één van deze lessen. De eerste drie weken is het hard werken, maar met de juiste inzet kun je daarna meteen al positieve resultaten zien. Natuurlijk zal niet alles in één keer lukken, maar de aanhouder wint.

Ga aan de slag met de lessen en lees de begeleidende docententeksten bij elke slide. Er zijn mogelijkheden om dingen aan te passen en het op maat maken voor jouw specifieke klas of groep.

Na deze lessenreeks:

- Ken je de kwaliteiten/talenten van je leerlingen
- Kun je dit documenteren
- Kent iedereen elkaar beter
- Heb je een prettige groep gevormd, met afspraken waar iedereen zich veilig bij voelt

Introductie: Groepsdynamica

Het vormen van groepen, groot of klein, jong of oud gaat altijd op dezelfde manier. Een klas is geen uitzondering. De haantjes kraaien om het hardst wie de mooiste veren heeft, de stille leerlingen trekken zich terug, groepjes ontstaan. En dan moet je een heel jaar, dag in dag uit, met elkaar omgaan en dan óók nog leren en samenwerken!?

Wat gebeurt er?

Groepsvorming verloopt volgens een vast patroon:

Week 1: Vormen

Leerlingen functioneren allemaal individueel.

Hoe kan dat? Leerlingen komen allemaal ergens anders vandaan, hebben verschillende normen en waarden aangeleerd en worden onzeker van veranderingen. Het ik-gevoel staat voorop.

Week 2: Stormen

In week twee gaan leerlingen 'stormen'.

Ze worden zich steeds meer bewust van elkaar. Grenzen worden opgezocht en krachten worden gemeten. Er zullen in deze week conflicten of misschien zelfs ruzies ontstaan.

Week 3: Normeren

Dit is de tijd voor afspraken maken.

Deze maak je samen met de groep (zonder afspraken gaat de prestatie lijn omlaag).

Week 4, 5, 6, enz. : Performen

De groep heeft afspraken gemaakt en een duidelijke richting.

De groepsidentiteit ontstaat en conflicten worden positief opgelost. Het is tijd voor presteren! Pas op: houd je je als mentor zelf niet aan de afspraken, of ben je niet consequent, dan gaat de prestatie lijn alsnog omlaag.

Als je bewust bent van en inspeelt op de stemming van de groep, kun je deze langzaam maar zeker naar je hand zetten. Het is hard werken, maar zeer de moeite waard.

